

Overzicht vragen en antwoorden

Raadsinformatieavonden oprichting GR JHRD

September 2026

Samenvatting presentatie

De voorgestelde GR JHRD brengt bestaande (sub-)regionale werkzaamheden op het gebied van specialistische jeugdzorg samen in één compacte organisatie.

De belangrijkste aanleiding is de wettelijke verplichting om vanaf 1 januari 2027 regionale samenwerking voor inkoop en contractering van jeugdzorg te organiseren. De GR moet daarnaast bijdragen aan betere sturing op beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van jeugdzorg.

Naar aanleiding van de eerdere zienswijzen (eind 2025) zijn onder meer de governance, besluitvorming, de rol van de gemeenteraden, de taken van de GR en de verdeelsleutel verduidelijkt. Het uitgangspunt is een kleine, deskundige, efficiënte en slagvaardige organisatie, waarin bestaande werkzaamheden en medewerkers worden samengebracht. De definitieve besluitvorming om de colleges toestemming te geven de GR JHRD op te gaan richten, ligt nu bij de twaalf gemeenteraden.

Volgens de tijdens de bijeenkomst genoemde planning staat de besluitvorming gepland in de maand oktober, met de laatste raadsvergaderingen op 29 oktober 2026.

Na positieve besluitvorming door 12 gemeenten kan het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden benoemd en kan de organisatie formeel worden opgebouwd. Ook volgt de inschrijving bij de Kamer van Koophandel. In de eerste bestuursvergadering van 2027 worden de verdere stukken en reglementen van de GR vastgesteld door het AB.

Voor de begrotingscyclus wordt aangesloten bij de gebruikelijke procedure voor gemeenschappelijke regelingen. De begroting voor 2028 wordt naar verwachting in april 2027 voor zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd. Deze procedure wordt vervolgens jaarlijks herhaald.

Hieronder leest u alle vragen en antwoorden daarop die aan bod zijn gekomen tijdens de raadsinformatieavonden in september. Voor de leesbaarheid zijn ze gerubriceerd naar thema's.

De presentatie die is gegeven is ook beschikbaar via de griffie.

De vragen en antwoorden

Algemeen

Klopt het dat ik de stukken nog niet heb ontvangen?

Antwoord: Dat kan per gemeente verschillen. De stukken worden via de gebruikelijke gemeentelijke weg bij u aangeleverd.

Het college vraagt de raad om toestemming te verlenen. Het is een wettelijke taak, dus hoeveel keus hebben we?

Antwoord: Die constructie dat de raad toestemming moet geven aan het college is wettelijk zo geregeld. Eind 2025 hebben de raden hun zienswijze kunnen geven op de regeling. Deze zienswijzen zijn verwerkt en de aangepaste definitieve regeling ligt nu voor ter besluitvorming.

Wat gebeurt er als een gemeente niet instemt met het voorstel?

Antwoord: Alle twaalf gemeenten moeten een besluit nemen voordat de GR met twaalf gemeenten kan worden opgericht. Als één gemeente niet instemt, kan de GR niet op de geplande wijze starten. Benadrukt is daarom het belang om eventuele bezwaren voorafgaand aan de besluitvorming goed te bespreken en waar mogelijk af te stemmen met de andere gemeenten.

Is voorzien in een evaluatiemoment, bijvoorbeeld na vier of vijf jaar, om te beoordelen of de doelstellingen van de GR worden gehaald? Kan op basis daarvan worden bijgestuurd of worden geconcludeerd dat de gekozen werkwijze niet werkt?

Antwoord: De doelstellingen van de GR onderdeel zijn van de reguliere planning- en controlcyclus. Het AB en DB sturen op de doelstellingen en spreken de directeur daarop aan. Niet alleen de financiële resultaten, maar ook de inhoudelijke resultaten en de werking van de organisatie moeten daarbij onderwerp van gesprek zijn.

We zitten de komende tijd in een transitieperiode. Wat kunnen wij in die transitieperiode verwachten, wat gaan we ervan merken?

Antwoord: Het werk loopt gewoon door, het zijn werkzaamheden die nu ook gedaan worden. De organisatie bestaat uit ongeveer 24 fte. 12 mensen die nu ook het werk doen, gaan daarnaar over en voor een deel zorgt het voor continuïteit door tijdelijk te gaan werken met inhuurcontracten zodat het werk doorloopt, de kennis in huis blijft. Kennis van zowel de jeugd als van de verschillende gemeenten. Verder zal de monitor die moet zorgen voor betere data natuurlijk niet gelijk op 1 januari gereed zijn. In de loop van 2027 zal daar de eerste stap in gezet worden.

Verdeelsleutel: T-2 en actualisatie

De verdeelsleutel is gebaseerd op T-2, terwijl tegelijkertijd wordt gesproken over jaarlijkse actualisatie. Hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

Hoe werkt de T2-systematiek?

Antwoord: De verdeelsleutel wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld op basis van de meicirculaire en dan T-2. Het gaat dus steeds om de meest recent beschikbare definitieve cijfers volgens deze systematiek. Daarnaast vindt jaarlijks een verrekening plaats.

Over de verdeelsleutel: de sleutel blijft toch hetzelfde?

Wat is de ervaring met fluctuatie in de verdeelsleutel?

Antwoord: De Verdeelsleutel blijft dezelfde – meicirculaire - maar deze wordt geactualiseerd. De sleutel was al jaren niet herijkt en stond nog op 2021. Daardoor kan er voor sommige gemeenten een stijging of daling in de bijdrage zitten. In de regeling is opgenomen dat dit vanaf nu jaarlijks wordt gedaan, waardoor schommelingen beperkt blijven. Dus jaarlijks wordt op basis van de meicirculaire t-2 de bijdrage van gemeenten bepaald.

Adviescommissie van raadsleden

Is het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie van raadsleden verplicht? En komt er één commissie of kan iedere gemeente een eigen commissie instellen?

Kan de raad een gemeenschappelijke raadsadviescommissie instellen om de GR te volgen?

Antwoord: Het instellen van een adviescommissie is niet verplicht. Het gaat om een adviescommissie voor de gemeenschappelijke regeling. Eén of meerdere gemeenten kunnen gezamenlijk besluiten een dergelijke commissie in te stellen. De commissie richt zich vervolgens op de GR als geheel. Het is dus geen commissie die iedere gemeente afzonderlijk voor zichzelf instelt. In artikel 15a is de verdere werkwijze opgenomen.

Kun je dan in die commissie ook politieke bondjes smeden met gelijkgestemden uit andere gemeenten?

Antwoord: Dat is niet aan ons. Het besluit om deel te nemen in een dergelijke adviescommissie maakt altijd deel uit van de beraadslaging in de eigen raad.

Politiek gevoelige onderwerpen

In de regeling staat dat de raad een zienswijze kan indienen over politiek gevoelige onderwerpen. In de jeugdzorg kunnen echter veel onderwerpen politiek gevoelig zijn. Hoe wordt bepaald wat hieronder valt?

Antwoord: Dit vraagt om goede afstemming tussen de GR en de twaalf gemeenten. De leden van het AB zijn afkomstig uit de colleges. Hierdoor is er bestuurlijke feeling met wat

binnen de gemeenten als politiek gevoelig wordt beschouwd. Het goede contact tussen de GR en de gemeenten is hierbij belangrijk.

Hoe zit het met de gekwalificeerde meerderheid bij aangepaste besluitvorming?

Antwoord: Bij sommige besluiten is meerderheid nodig van 2/3 van de stemmen waarbij iedereen 1 stem heeft. Dit staat in de regeling beschreven.

Begroting

GR is samenwerking dus organisatie zou goedkoper moeten zijn, hoe kan dit alsnog duurder uitvallen?

Antwoord: In het totaal van alle gemeenten is het niet duurder geworden, sommige betalen minder en sommige meer want er zijn voor- en nadeelgemeenten. Dat kan komen door de manier van begroten en door de actualisering van de verdeelsleutel.

Is de duur van de incidentele opstartkosten voor 1 jaar?

Antwoord: Ja, deze zijn bedoeld voor aanschaf meubilair e.d. In de meerjarenbegroting zit ook een taakstelling voor de organisatie voor de komende periode. De meerjarenbegroting laat een afbouw zien.

Gemeenten zijn inmiddels al bezig met de begrotingscyclus voor 2028. Hoe realistisch is het dat nog substantiële afwijkingen of aanpassingen kunnen worden verwerkt?

Antwoord: De verwachting is dat eventuele afwijkingen binnen het meerjarige perspectief beperkt zullen blijven. Er wordt inmiddels al gewerkt aan de voorbereiding van de begroting voor 2028, zodat deze tijdig beschikbaar is voor de verdere gemeentelijke besluitvorming en de zienswijzeprocedure. We sluiten daarbij aan bij de werkwijze voor alle GR-en wat betekent dat de raden in april 2027 om zienswijzen op de Begroting 2028 worden gevraagd.

Organisatie

AB en DB moeten nog worden ingesteld. Hoe ziet dat eruit?

Wie zit er namens de gemeente in AB en DB?

Antwoord: Het AB bestaat uit een vertegenwoordiging van de 12 colleges. Het AB benoemt een DB (5 leden). In de regeling is dit verder uitgewerkt. Na besluitvorming door gemeenteraden in oktober kan het AB en DB worden ingesteld. De eerste vergadering van AB en DB wordt dan in januari gepland zodat zij de eerste besluiten kunnen nemen (bekrachtigen begroting, reglementen e.d.) en de GR feitelijk kan starten

Hoeveel mensen gaan daadwerkelijk bij de GR werken?

Is het personeel initieel neutraal, of komen er extra mensen bij? Zijn het 24 extra mensen?

Antwoord: De GR kent 24 formatieplaatsen. Dit betreft deels medewerkers die vanuit bestaande organisaties overgaan. Het gaat dus niet om 24 nieuwe medewerkers. Op dit moment zijn ongeveer 12 medewerkers vast in dienst.

Straks werken er 24 mensen voor de JHRD in Assen. Wat gaan zij doen?

Antwoord: Inkopen, contracten afsluiten, contact met gemeenteambtenaren, trends volgen, behoeftepeiling, pleegzorg, vraag en aanbod afstemmen. Er komt een directeur die gemeentebesturen bedient. Geen klantcontact: de gemeente blijft eerste loket. De GR is een contract- en inkooporganisatie die krachten bundelt voor betere en betaalbare specialistische jeugdzorg. Tip vanuit de zaal: breng als raad een werkbezoek zodra de GR er staat.

Hoe wordt omgegaan met medewerkers die nu tijdelijk in dienst zijn?

Antwoord: Hun contracten eindigen niet automatisch per 1 januari. Om de continuïteit van het werk te waarborgen, kunnen tijdelijke medewerkers gedurende de overgang werkzaam blijven. Daarmee kan een goede overdracht van werkzaamheden plaatsvinden. De nieuwe directeur krijgt de verantwoordelijkheid om het nieuwe team verder vorm te geven.

Opt-in/opt-out en aanvullende taken

In eerdere discussies is gesproken over een opt-in/opt-outmogelijkheid. Is daar in de definitieve regeling nog iets van terug te vinden?

Antwoord: Naar aanleiding van de zienswijzen is het basisartikel over de taken van de GR aangepast. De formuleringen zijn beter afgestemd op de wettelijke taken, zodat de GR niet meer taken krijgt dan uit de wet voortvloeien. Daarnaast is de mogelijkheid opgenomen dat gemeenten gezamenlijk aanvullende taken kunnen afnemen. Wanneer meerdere gemeenten een aanvullende taak willen laten uitvoeren, kan daarvoor een afzonderlijke overeenkomst worden gesloten. Een dergelijke aanvullende taak is dus niet automatisch onderdeel van het takenpakket van de GR.

Waarom een afzonderlijke GR?

Waarom wordt een nieuwe GR opgericht terwijl er binnen Drenthe al een gemeenschappelijke regeling aan de zorgverlenende kant bestaat (GGD werd hierbij genoemd)?

Waarom dan toch een aparte GR en niet ondergebracht bij de GGD?

Antwoord: In 2025 is hierover gesproken. Er zijn verschillende gemeenschappelijke regelingen met verschillende doelstellingen. Er is gekeken naar de mogelijkheid om de taken bij een bestaande organisatie onder te brengen. Daarbij is onder meer gekeken naar een mogelijke aansluiting bij de bestaande GGD-structuur. De conclusie was dat de specialistische jeugdzorg specifieke sturing vraagt op beschikbaarheid, betaalbaarheid en contractering. Het onderbrengen van deze taken in een grotere organisatie zou volgens de toelichting het risico kunnen geven dat deze specifieke sturing minder direct wordt. Daarom is gekozen voor een afzonderlijke, compacte GR.

Leeftijdsgrens jeugdhulp

Welke leeftijdsgrenzen gelden binnen de jeugdhulp?

Antwoord: In de beantwoording is aangegeven dat 18 jaar de reguliere leeftijdsgrens is, maar dat er mogelijkheden zijn voor verlengde jeugdhulp. Ook is genoemd dat voor pleegzorg een leeftijdsgrens van 21 jaar geldt. De precieze leeftijdsgrenzen kunnen per vorm van jeugdhulp verschillen.

Kwaliteit van zorgaanbieders en contractering

Hoe wordt voorkomen dat de GR zorg inkoopt bij aanbieders die onvoldoende kwaliteit leveren? Kan worden ingegrepen wanneer een zorgaanbieder niet goed functioneert?

Antwoord: De voorbereiding van de nieuwe contractering voor 2028 is inmiddels gestart. In dat traject wordt nadrukkelijk gekeken hoe kwaliteit en toetsing aan de voorkant van het aanbestedings- en contracteringstraject kunnen worden meegenomen. Er worden duidelijke afspraken en doelstellingen met zorgaanbieders gemaakt. Wanneer een aanbieder niet aan de gemaakte afspraken voldoet, biedt dit mogelijkheden om daarover het gesprek aan te gaan en waar nodig bij te sturen. Een belangrijk voordeel van regionale samenwerking is bovendien dat signalen over zorgaanbieders gezamenlijk kunnen worden opgepakt. Daardoor kunnen ontwikkelingen eerder worden gesignaleerd en kan sneller worden gehandeld.

Beleidsvrijheid

Wat is de invloed op beleid en een eigen koers per gemeente binnen GR?

Antwoord: De raad gaat zelf over de lokale koers, bijvoorbeeld om de instroom te veranderen. Lokale aanpak moet goed aansluiten op Regiovisie. Lokaal beleid kan bijvoorbeeld leiden tot minder instroom terwijl voor bepaalde contracten zijn volumes nodig. Daarover goede afspraken maken.

In Drenthe maken we afspraken met de grote aanbieders zoals Yorneo, Accare etc. We hebben ook bij een goed lokaal veld nog steeds specialistische zorg nodig, dat regelen we in Drenthe met inkoop en contractmanagement. Invloed van de raad zit ook de raadwerkgroep die in wording is.

Taken GR en inkoop

Hoe verloopt het met de lopende contracten voor 2028/2029 want het is een rijdende trein?

Antwoord: Alle lopende contracten gaan door.

Hoe is het mogelijk om vooraf jeugdzorg in te kopen als je nog niet weet hoe het gaat worden in de praktijk?

Antwoord: Gemeenten hebben al een beeld en weten wat ze te organiseren hebben. Voor gespecialiseerde taken is wel helder wat er nodig is en wat beschikbaar moet zijn. Rechters vragen ons om het te organiseren. Dus belangrijk om goede contracten af te sluiten.

Is het de rechter die dit bepaalt?

Antwoord: Bij een gerechtelijke uitspraak, bijvoorbeeld over onder toezichtstelling, krijgt de gemeente enkel bericht dat het moet uitgevoerd worden. Gemeenten hebben daar geen invloed op. Bij huisarts idem dito: die zegt wat er nodig is en gemeente heeft te regelen en te betalen.

Heeft Yorneo straks maar 1 klant meer, namelijk de GR?

Antwoord: Nee niet 1 klant maar 1 contract. Geldt voor meer aanbieders. Yorneo werkt bijvoorbeeld ook voor WLZ. We nemen niet alleen af van Yorneo, maar van een scala van aanbieders.

Hoe gaan die onderhandelingen als er maar 1 aanbieder is?

Antwoord: We zijn gehouden aan reële tarieven. Efficiency is belangrijk vraagstuk.

In hoeverre wordt met inkoop zorg rekening gehouden met doorlooptijd van de aanbestedingsprocedure? Hoe weten we zeker dat onze jeugd de juiste hulp krijgt? Hoe wordt gekeken naar prijs en kwaliteit? In hoeverre heeft gemeente daar invloed op?

Antwoord: Er wordt een programma van eisen vastgesteld, daarop moet je je invloed vanuit het lokale inbrengen. Ook aan kwaliteit kun je eisen stellen maar de toetsing daarvan is van een andere orde.

Contracteert de GR straks ook met JBNoord? En hoe gaat dat straks met de tekorten waarvoor de gemeenten aan de lat staan?

Antwoord: Ja, de opdracht aan de GR is om dit te waarborgen voor de gemeente. In principe verandert dat niet, gemeente staat aan de lat voor de verwijzingen.